Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 87 | JERSEY CITY and NEW YORK, | WEDNESDAY, MAY 8, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | СЕРЕДА, 8-го ТРАВНЯ 1996 р. | Ч. 87. РІК CIII

В Білорусі затримано членів УНА–УНСО

Київ (Р. Р.). — Тут на пресовій конференції лідер Української Національної Асамблеї Андрій Шкіль повідомив, що в Білорусі 26-го квітня під час акції протесту проти створення союзу Росії та Білорусі заарештовано близько 200 людей, в тому числі 11 членів УНСО, які так і не повернулися в Україну.

За словами лідера УНА, в тій акції брали участь 75 членів УНА–УНСО. Затриманих українців звинувачують у організації масових безпорядків, що може стати причиною засудження їх до 15 діб ув'язнення. Серед арештованих є журналістка Наталка Чангулі, яка була там як кореспондент від Українських Телевізійних Новин.

Один з керівників УНА Юрій Тима зазначив, що Міністерство Закордонних Справ України не виявило зацікавлення долею українських громадян, затриманих у Білорусі.

Громадський Конґрес України (ГКУ) та Конґрес Російських Організацій України (КРОУ) закликали Президента і Верховну Раду вибачитися перед білоруським народом за дії УНА–УНСО під час демонстрації в Мінську 26-го квітня.

Консульський відділ з

(Закінчення на стор. 3)

Верховна Рада України затвердила склад Конституційної комісії

Київ (Р. Р.). — У неділю, 5-го травня, сесія Верховної Ради України проходила дуже напружено. Гострі дискусії виникли під час розгляду питання про затвердження Тимчасової спеціяльної комісії з правами головної, з метою остаточного узгодження проєкту нової конституції України.

Депутати знову довго дискутували над питанням, який проєкт брати за основу — винесений Конституційною комісією, чи альтернативні. Гострі дискусії йшли також навколо питання, за яким принципом формувати Тимчасову спеціяльну комісію — пропорційним чи представницьким, тобто по два депутати від фракцій та груп.

На голосування ставали три проєкти постанови, але вони не дістали необхідного числа голосів. Тоді голова Верховної Ради Олександер Мороз запропонував керівникам фракцій зібратися й вирішити це питання.

Після перерви гострі дискусії продовжувалися, а на вечірньому засіданні парлямент ухвалив пропорційний принцип формування комісії та затвердив персональний склад спеціяльної комісії.

Київський суд засудив до розстрілу трьох підсудних

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 2-го квітня, „Кієвскіє Вєдомості" повідомили, що Обласний суд засудив со страти за подвійне вбивство Андрія Виговського, Олексія Ломакіна та Олександра Гралюка. Ломакін був курсантом Київського військового інституту управління і зв'язку, Гралюк — офіцером Служби Безпеки України, Виговський — студент історичного факультету КДУ.

До злочинної групи входило сім осіб. Прокурор вимагав смертної кари для чотирьох, однак суд засудив Шемаруліна і Давиденка до 15 років ув'язнення, П. Попенка — до 8-ох років, Гралюка Віктора до 3-ох років ув'язнення. Це брат О. Гралюка і його звинувачили лише у покриванні злочинців.

Почалося все з того, що директор приватного підприємства „Едем" Олександер Шемарулін набрав кредитів, а віддавати не було чим. Довелося в інших позичати, щоб віддавати попереднім. Коли ж і другим треба було повернути борг, а він не зміг, до нього прийшли Ярослав Дашевський і Вадим Глазман — студенти, що у вільний від навчань час працювали охоронцями фірми, яка позичила гроші. Вони

(Закінчення на стор. 4)

ФІЛЬМ АМАТОРА СВІДЧИТЬ ПРОТИ ІЗРАЇЛЬСЬКОГО ВІЙСЬКА

Єрусалим, Ізраїль. — Хоч офіційні чинники Ізраїля продовжують запевняти, що ізраїльські „одна чи дві" бойові ракети „помилково" вцілили у базу ООН, де на той час зібралися сотні втікачів з південного Ливану, керівники Організації Об'єднаних Націй мають відеострічку, на якій аматор зафільмував справжні обставини нападу ізраїльської артилерії на базу ООН. Отже, це була не помилка, а методичний прицільний вогонь, і вибухнула не „одна чи дві" ракети, а щонайменше 15.

Представник миронос них сил ООН Тімор Ґоскел сказав, що „відеострічка засвідчує саме прицільний вогонь, спрямований на нашу базу". Більше того — під час цього обстрілу ізраїльський літак-розвідник весь час перебував у повітрі і здійснював кореґування артилерійського вогню.

Раніше прем'єр-міністер Ізраїля Шімон Перез намагався перекласти відповідальність за військовий злочин на „голубі шоломи" ООН: мовляв, вони дозволили терористам з Гезболли поставити свої гармати занадто близько до бази з втікачами, і тому сталася помилка. Як видно тепер, ізраїльтяни холоднокровно цілилися у територію бази, хоч добре знали, що там знаходяться мирні ливанці. У висліді в той день, 18-го квітня, під ізраїльськими бомбами загинуло майже 100 осіб.

Редакторів судять не лише за публікації

Дніпропетровське. — Тут арештовано редактора газети „Свойо Дєло" Валерія Іншакова. Його звинувачують у створенні під прикриттям друкованого органу тіньового підприємства, яке займалося контрабандою. Підприємство продавало в особливо великих розмірах у балтійські країни товари, заборонені для вивозу з України. В. Іншакова звинувачують за статтею ч. 70 Карного кодексу України, яка передбачає від 3-ох до 7-ох років ув'язнен-ня з конфіскацією майна.

В. Іншаков є активним членом Партії Праці, до якої увійшов під час її створення в грудні 1993 року. Покищо партія ні з якими заявами не виступала.

Суд у справі ще одного журналіста з приватної газети „Дніпропетровськ" Вадима Рижкова вже призначили, але він не відбувся через хворобу підсудного. Справу проти Рижкова порушили генеральний прокурор України Григорій Ворсінов і три його заступники. В. Рижкова звинувачують у тому, що надрукована ним інформація про нібито причетність Г. Ворсінова ще під час його праці обласним прокурором до намагання повернути більйонні вклади його заступників у місцевій компанії. Рижкова звинувачують у наклепі згідно зі статтею ч. 125 Карного кодексу України.

О. Разумков уважає, що тепер не найкращий час приймати конституцію

Київ. — Існує два оптимальні моменти для прийняття конституції України, але один з них проминув, а другий не настав, сказав, згідно з повідомленням УНІАР, Олександер Разумков, керівник Українського центру політичних та економічних досліджень.

На його думку, конститицію слід приймати безпосередньо під час радикальних змін суспільного ладу, коли політична активність суспільства є максимально високою і переважно однорідною, що дає змогу адекватно відбити і закріпити в конституції загальнозначимі цілі, принципи формування державної влади і її підконтрольности суспільству.

Або, вважає О. Разумков, конституцію доцільно ухвалювати у той момент, коли суспільство вже пройшло шлях дестабілізації, економічних втрат і соціяльних потрясінь.

„Перший варіянт як можливий для ухвалення конституції Україна вже втратила, а другий — не набула, — наголосив О. Разумков. — Таким чином слід зазначити що є серйозні підстави вважати тактичною помилкою активізацію Президентом України конституційного процесу восени 1995 — взимку 1996 років".

На сьогодні новий основний закон не може об'єктивно змінити існуючі суспільні реалії, в стратегічному пляні не створює принципово нові умови для дальшого реформування в Україні, — вважає О. Разумков.

Л. Кучма зустрівся з футболістами

Київ (Р. Р.). — Тут у суботу, 4-го травня, на спортовій відпочинковій базі київського футбольного клюбу „Динамо" в Кончі-Заспі відбулася зустріч Президента України Леоніда Кучми з членами футбольної дружини „Динамо" та тренерами.

Президент привітав київських динамівців з поверненням на европейську арену і висловив признання тим футболістам, які відмовилися від вигідних пропозицій і залишилися вірними київському клюбові.

Л. Кучма також зазначив, що їхнє повернення до европейських змагань не прийшло як подарунок, а сталося в результаті інтенсивної праці людей, які люблять футбол і піклуються про престиж українських спортовців у світі. Серед них і колишній Президент України Леонід Кравчук.

У свою чергу Л. Кравчук зазначив, що і Президент Л. Кучма доклав зусиль для відновлення справедливости щодо київських динамівців.

У зустрічі взяли участь голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник, міністер у справах молоді і спорту Валерій Борзов, міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко та голова Служби Безпеки України Володимир Радченко.

А. Оленська-Петришин згинула трагічно

Джерзі Сиіі, Н. Дж. — У понеділок, 6-го травня, усі засоби масової інформації подали трагічну вістку про убивство відомої мисткині Арки Оленської-Петришин.

Св. п. А. Оленська-Петришин

Убивцею є муж мисткині, відомий також широко математик і професор університету Ратґерс Володимир Петришин, який зробив це мабуть у приступі нервового потрясення. Як подає щоденник „Стар-Леджер" у довгому репортажі, проф. В. Петришин хворів на нервову депресію від якогось часу і з цієї причини вже від лютого цього року був на відпустці з університету Ратґерс, де 30 років був професором математики. Причиною депресії мала бути помилка, яку він зробив у свому математичному підручнику, що був виданий минулого року та загально прийнятий.

Трагічна подія сталася вночі з неділі 5-го на понеділок 6-го травня у помешканні подружжя у Норт Бранзвику, Н. Дж., і як подають, вона була наслідком гострої виміни слів поміж подружжям, у висліді чого проф. В. Петришин побив, як твердить поліція 30 разів свою дружину молотком. Відтак покликав телефонічно свою сестру, яка повідомила поліцію. Проф. В. Петришин арештований, але прокурор, інформуючи журналістів про цю трагедію, підкреслив, що убивця мав ментальні проблеми.

А. Оленська-Петришин широко відома в українській громаді мисткиня, особливо із своїх картин кактусів та квітів. Вона довгі роки була співробітником журналу „Сучасність", де писала мистецькі огляди та статті. В останніх роках подружжя Петришинів, яке прожило разом 40 років, відбуло декілька поїздок в Україну, де А. Оленська-Петришин з успіхом мала виставки своїх картин, а проф. В. Петришин давав доповіді та виклади на вищих школах України із ділянки математики та був прийнятий до НАН України.

А. Оленська-Петришин писала також на мистецькі теми до „Свободи".

Бріджіт Бардо ображена на Україну

Київ (Р. Р.). — Україну відвідала Тамара Тарнавська, громадянка Норвеґії, що мешкає у Швеції. Вона представляла французьку актрису Бріджіт Бардо, як активістку захисту тварин.

Україна, ставши членом Ради Европи, взяла на себе низку зобов'язань щодо дотримання демократичних принципів, прав людини, а також захисту тварин, зокрема котів, собак та інших звірят.

Б. Бардо довідалася в який жорстокий спосіб в Україні виловлюють і вбивають бродячих тварин, тому Т. Тарнавська привезла від актриси листа до посадника Києва Леоніда Косаківського, у якому Б. Бардо пропонує побудувати в Києві лікарню для тварин, а Міжнародне товариство захисту бездомних тварин готове, за її словами, надати допомогу для будівництва. Л. Косаківський пообіцяв Т. Тарнавській під час зустрічі в Женеві, що знайде місце для такої лікарні, але в Києві кажуть, їй було важко з ним зустрітися. Т. Тарнав-ська вважає, що посадник Києва уникав зустрічі зумисне. А знаменита актриса Бріджіт Бардо ображена за тварин і звірів, тому в Україну покищо не приїде. Так, принаймні, пишуть українські газети.

В Україні

НАЙКРАЩЕ ПРИВАТИЗАЦІЯ ПРОХОДИТЬ НА ЛЬВІВЩИНІ.

ЛЬВІВ. — Тут у першому кварталі 1996 року приватизовано 580 об'єктів малої приватизації области. Щодо великої приватизації, то й тут є успіхи — приватизовано 31 об'єкт. Голова обласного Фонду Державного Майна Степан Давимука сказав на пресовій коференції, що Львівщина посідає перше місце за темпами малої приватизації серед інших областей України. Тепер настала гостра потреба у створенні банку та забезпеченевої компанії, які забезпечували б діяльність малого бизнесу. Наступним кроком є приватизація великих підприємств, що збанкрутували, а їх на Львівщині є 60. Приватизації підлягають і будівлі, частина з яких є історичними пам'ятниками місцевого значення.

СКАРБ ЗНАЙШЛИ НА ЦВИНТАРІ

СУМСЬКА ОБЛАСТЬ. — Тут у Лебедині під час копання могили знайдено золотий скарб із дореволюційних часів. Власне, там було не лише золото. Крім понад 2,000 золотих і срібних монет, знайдено багато інших дорогоцінних виробів. Служба Безпеки України направила в районний центр слідчу групу, яка вилучила знайдене на користь держави.

СВЯТКОВИЙ НАСТРІЙ ПІДНЯЛИ БЕЗПЛАТНИМ ТРАНСПОРТОМ

ДОНЕЦЬКЕ. — 1-го травня мешканці міста дісталися на святкову маніфестацію безкоштовним транспортом, повідомила УНІАР. Рішення про те, що 1-го, 2-го і 9-го травня донеччани і гості міста зможуть безплатно користуватися трамваями і тролейбусами, ухвалила напередодні свят міська влада. Кілька тисяч осіб, переважно люди похилого віку, під звуки оркестри пройшли головною магістралею міста — вулицею Артема до центральної площі, де відбулося першотравневе віче під назвою „Мир. Праця. Оплата праці". Віче організували обласні профспілкові організації разом з лівими силами міста. Того ж дня у сквері поруч з планетарієм відбулася так звана Маївка-96, забава для городян, їхніх родин і молоді.

МІНИ ЗАГРОЖУЮТЬ КОРАБЛЯМ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Голова севастопільського міського Географічного Товариства України Лев Мітін повідомив, що майже 50 відсотків мін, встановлених під час Першої і Другої світових воєн в Азовсько-Чорноморському басейні, залишаються на поверхні ґрунту і є потенційною загрозою для кораблів. Під час обох воєн в реґіоні було встановлено 14,264 міни тільки біля берегів України. З них зліквідовано лише 7,206 мін. Але багато мін встановлено далі від берега в згаданому реґіоні. Їх число — 37,407 і всі є там, де їх колись встановили. За словами Мітіна, зараз на кожні 2 квадратних кілометри є одна міна.

„ТАВРІЙ" СТАНЕ БІЛЬШЕ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Акціонерне товариство „АвтоЗАЗ" у травні має збільшити випуск автомобілів „Таврія" від 2,000 до 3,500 на місяць. Генеральний директор запорізького автомобільного заводу А. Сотников зазначив, що це стало можливим завдяки „нетрадиційній схемі використання внутрішніх резерв підприємств", що входять до акціонерного товариства „АвтоЗАЗ". За словами директора, їм вдалося виплатити зарплатню і покрити борги перед бюджетом.

ПОЖЕЖА НА НАФТОПРОВОДІ

ДОНБАС. — На одній з дільниць нафтопроводу „Лисичанське–Тихорецьке" в Луганській області 4-го травня під час розриву нафтопроводу вибухла пожежа. Постраждав один чоловік, згоріло кілька будинків із садами. Частина нафти вилилась у річки Білу та Сіверський Донець. У Білу вилилося понад 500 тонн нафти і ріки на півтора кілометра стали вогняною стіною. Причиною аварії стало усунення ґрунту.

ЕКОЛОГИ ЗА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ

ЯЛТА. — Тут 2-го травня розпочалася міжнародна конференція представників із країн Причорномор'я. Конференція присвячена проблемам збереження довкілля, дотримання екологічної безпеки та розвиткові курортів і туризму. На конференції представлені Україна, Росія, Румунія, Туреччина, Болгарія і Грузія. Були також експерти різних міжнародних організацій. Пріоритетним питанням є розвиток чорноморських курортів.

ЕВРОПЕЙСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ПРИБУЛА В УКРАЇНУ

КИЇВ. — Тут 6-го травня розпочалося друге засідання Комітету Україна — Европейський союз. Рік тому перше засідання відбулося в Брюсселі. На сьогоднішньому зібранні обговорюються торговельно-економічні питання та взаємозв'язки і розрахунки України з Европейським союзом.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ дослідами ФБІ, поважні злочини в країні значно змаліли у 1995 році, зокрема смертноносні злочини, що зменшились на вісім відсотків. Це звідомлення швиденько використав президент Билл Клінтон, підкреслуючи, що це є наслідки його вмілої політики у цьому напрямку. Одначе деякі знавці перестерігають, що ще завчасно говорити про зменшення злочинности, коли немає точних даних причин цього явища. Вони уважають, що це потрібно знати, щоб правильно з'ясувати чи справді країна переборола цю 20-річну розгнузданість злочинства, чи це тільки тимчасове явище. Крім того, ці самі експерти підкреслюють, що ці нові обчислення хоч і підбадьорюючі, то не є цілком правильними, бо не виявляють існуючого зросту злочинних вбивств серед підлітків.

У ТУСОНІ, АРІЗОНА, ВПРОДОВЖ суботи і неділі, 4-5-го травня, відбувся шаховий турнір шкільної дітвори від садочку до шостої кляси. Це вже 21-ий з черги турнір для молоденьких шахістів, одначе цього разу він різнився тим, що зібрав понад 1,700 учасників з 37-ох стейтів країни, Пуерто Ріко та з провінції Британської Колюмбії в Канаді. Молоденькі шахісти змагалися одинцем і дружинами за крайові першенства у своїх катеґоріях почавши від початківців до експертів шахового мистецтва. Все це відбулося без будь-яких принук фінансових нагород, а просто тільки задля самого змагання. Все ж таки першуни отримали великі чаші переможців у своїх категоріях.

У СВІТІ

НЕВІДОМА антисемітська група взяла на себе відповідальність за недавній вибух бомби на ґазоліновій станції компанії „Шелл" у польській столиці і заявила, що припинить подібні терористичні акції лише після того, як їй заплатять декілька мільйонів долярів. У листах, які після вибуху надійшли до польського бюра компанії "Шелл", підкреслюється, що ця та інші закордонні фірми загрожують економіці Польщі і „роблять поляків рабами західнього капіталу". Група, яка називає себе „Джі Н", також вважає, що жиди „як заважали, так і тепер заважають полякам нормально жити". В листах є запевнення, що група „Джі Н" врештірешт об'єднається з усіма „борцями зі світовим сіонізмом".

КАНАДСЬКА СЛУЖБА кримінальної розвідки оприлюднила звіт про східньоевропейську організовану злочинність, в якому підкреслюється, що країна переживає період надзвичайної активізації протизаконних підпільних груп, що мають російське походження, особливо в околиці Торонто. Однак вони встановили тісні зв'язки з іншими канадськими містами і діють як ланки міжнародної кримінальної мережі. Наживши з допомогою шах-райства величезні гроші, російські злочинці приїздять до Канади відмивати їх. У Торонто вони займаються аферами з кредитними картками, з ґазом і нафтою, контрабандою авт і коштовного каміння, а також грабунками помешкань, викраденням людей, ракетом. В останній час вони вже перехоплюють контролю над проституцією і збезпеченевим підприємництвом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку $60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку $40. За кожну зміну адреси $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Росія перед вибором

Менш ніж шість тижнів залишилося до великої політичної події — президентських виборів у Росії. „Чим ближче червень, тим неспокійніше на душі: що буде? Хто буде? Як буде?" — пише популярна російська газета „Комсомольская Правда", ніби висловлюючи думки-побоювання російських політиків, інтелігенції, промисловців, всього російського народу. Адже йдеться не просто про вибори президента, а про зміну суспільно-політичного ладу, про загрозу повернення до старого комуністичного режиму.

Вже нині з певністю можна сказати, що основна боротьба розгориться між президентом Борісом Єльцином і лідером Комуністичної партії Російської Федерації Геннадієм Зюгановим. Інші претенденти на високе президентське крісло у Кремлі мають дуже мало шансів, у тому числі і „безпартійний" Міхаїл Горбачов, який відбув недавно поїздку по сімох сибірських містах. До президентської боротьби він включився лише тому, що вважає за необхідне перемогти штучність нав'язаного країні вибору між меншим і більшим злом — між Єльцином і Зюгановим. Але, як показали зустрічі з виборцями, шанси М. Горбачова стати президентом Росії — мінімальні. „На що ви надієтесь, Михайле Сергійовичу? — запитав кандидата на президента голова Кемеровських законодавчих зборів Аман Тулєєв. — Кемерово вас не підтримає". Не підтримають М. Горбачова й інші міста.

Ситуація в Росії турбує не лише російських демократів, але й Захід, і в першу чергу президента Билла Клінтона. Адже перемога комуністів у червневих виборах може негативно відбитися і на листопадових президентських виборах у ЗСА. Республіканські опоненти можуть мати підстави обвинувачувати Б. Клінтона, що він допустив до „втрати Росії", хоч від нього майбутнє Росії ні трохи не залежить. Клінтон змушений уникати будь-яких кроків, які можуть виглядати як вмішування у російську передвиборчу кампанію. Однак він не пропускає нагоди продемонструвати, що Росія на чолі з Б. Єльциним — велика країна. В той же час комуністи і їх лідер Г. Зюганов обвинувачують свого президента в тому, що за його панування Росія з суперпотуги перетворилася у міжнародного жебрака.

Недавно 13 провідних російських підприємців виступили в пресі зі зверненням до виборців Росії. Коментуючи це звернення, московська газета „Комерсант — Дейлі" писала: „Тепер, коли до виборів залишилося кілька тижнів, стало остаточно зрозуміло: Росії доводиться вибирати не між Єльцином і Зюгановим, а між передвиборчим миром і післявиборчою війною. Першими виразно сформулювали це не політики, а бізнесмени. Вперше в історії післясовєтської Росії вони виступили спільно лише для того, щоб врятувати себе і всю країну від більшого риску, ніж, скажімо, безладдя окремої компанії: риску політичного, економічного і соціяльного хаосу в країні".

У кінці квітня в Москві відбулася зустріч найбільших банкірів Росії з головними редакторами патріотичних газет. Банкіри висловили стурбованість зростаючим політичним і психологічним конфліктом між Єльциним і претендентом на пост президента Зюгановим. На їх думку, це може привести до кризи, зудару і кровопролиття з непередбаченими для Росії наслідками. Банкіри закликали конфліктуючі сторони до діялогу, до стратегічного компромісу, до встановлення ще у передвиборчий період „правил політичної гри", які виключали б насильство. Це було б, на їх думку, гарантом безпеки для всіх верств російського суспільства, поставило б їх під захист закону.

І звернення російських підприємців, і зустріч банкірів з редакторами газет, і сотні статтей у пресі свідчать, що Росія стоїть перед серйозними подіями, які можуть перекреслити всі її недавні завоювання, якщо до влади прийдуть комуністи. Однак експерти оцінюють становище досить оптимістично. Хоч опитування громадської думки показують, що за Зюганова можуть проголосувати 25 відс. виборців, а за Єльцина 20, однак робити висновок про перемогу Зюганова не треба. Тепер голоси розділяються між об'єднаними претендентами і перед веде дійсно Зюганов. Але в другій турі, куди, як вважають, разом з Зюгановим може прийти лише Єльцин, Зюганов до своїх голосів від першої тури багато не додасть, а за Єльцина віддадуть голоси всі інші претенденти, лише щоб не допустити до відновлення комунізму. В цілому експерти щораз вище оцінюють шанси на перемогу Б. Єльцина.

Народ Росії стоїть перед вибором, яким шляхом піде країна: шляхом демократичних перетворень, чи поверне в старе комуністичне русло. Питання лише, чи витримає російський народ цей важливий життєвий іспит.

Юрій Р. Рибак

ФАРМЕРИ І ДІЙСНІСТЬ

Томас Джефферсон (1743-1826), третій президент ЗСА і автор декларації незалежности, вважав, що „ті, які обробляють землю — це найважніші горожани. Вони є надзвичайно енергійні, самостійні, чесні і найбільш міцно прив'язані до своєї країни та віддані її свободі й інтересам". Цей погляд віддзеркалює дійсність у ранній стадії творення американської республіки. Америка зродилася на фармі. Джордж Вашінгтон був передовсім фармером. Фармери боролися й виграли війну за незалежність і становили більшість засновників держави. Фармери з нараженням свого життя опановували плугом західні території. Коли ж у XIX столітті прибула масова іміграція до міст, фармери її живили. Під час двох останніх світових воєн вони постачали харчі своїм і союзникам. А у мирний час, коли країні загрожує голод, тоді світ може очікувати допомоги американських фармерів.

У переліку найважливіших зайнять у світі фармерство займає передове місце. Чому? Тому що люди не можуть жити без харчів, джерелом яких майже повністю є культурні рослини і свійські тварини. Тут годі поминути працю наукового світу, який своїми досягненнями в останніх двох століттях запевнив кращі сорти культурних рослин, а удобрювачі значно збільшили врожай. Це очевидно вплинуло позитивно на кращу годівлю і розведення господарських тварин. У той же час розвиток техніки створив потрібні рільничі машини, що сприяло збільшенню продукції при значному заощадженні коштів, бо потреба праці людських рук зменшилась в десять разів! Самі ж фармери пішли з поступом часу, бо використали науково вироблені методи господарювання. Так, у 1890-их роках більшість американців жило на фармах і тоді один фармер годував 4 особи. Нині тільки три відсотки населення живе на фармах, а один фармер прогодовує 80 осіб! Але це ще не все, бо залишається аграрна надвишка, яка робить ЗСА головним експортером харчів у світі!

Пригадаймо собі, що від римських часів західні уряди визнавали життєву ролю у структурі будови країни, яку мали саме фармери. Занепад і розвал Римської республіки приписують у великій мірі змінам, які сталися в агрикультурі Риму. Місце родин фармерів забирали землевласники, для яких працювали невільники. У висліді переміщені маси здорового фармерського елементу стали проблемою „зіпсованого міського пролетаріяту". У ЗСА є дещо інша ситуація. Тут аграрні бизнесові велетні застосовують методи масової продукції, а це не дає можливості малим фармерам конкурувати з ними. Але як виявляє практика, деякі малі фармери можуть успішно спеціялізуватися у культурі тих родів рослин, яких відносно мала кількість не дає економічну користь аграрним велетням.

Відносно самої важливости фармерського способу життя у ЗСА відбуваються зміни, бо сільське господарство тратить свої риси первісного характеру. Бизнес став пріоритетом! Сьогодні успішні фармери не є тільки добрими аграрними експертами, але й знають книговодство, ознайомлюються з ринковими змінами і втаємничуються у використанні складних фінансових можливостей.

Спостерігачі поведінки фармера завважують, що його праця хоч важка і вимагає багато часу, все ж таки дає йому змогу розвивати творчість та ініціятиву. За це промовляють обставини праці на спокійних полях, далеко від гамору міської товпи і вуличного руху. Тут він серед природи може зосередити свою увагу і глибоко продумувати багато пекучих справ сьогодення. Знову ж під час довгих днів він може поцікавитися вдома і тим, „що чувати у Божому світі", а це завдяки електронічним винаходам інформації.

Згідно з поглядами деяких соціологів і економістів, сучасне суспільство бачить у фармерстві радше ідилію, себто „сумирний безтурботний побут", ніж жорстокість непевної природи з проявами посухи, хуртовин, граду, сільськогосподарських шкідників, що тільки ускладнюють боротьбу за існування.

Суспільство може жити без радіо, телевізії, соціологів і економічних теоретиків, але не може жити без людей, які виробляють харчі. Виглядає, що без присутности фармерів у морально-духовій ділянці суспільство не має змоги зазнати повноти життя, бо коли б, скажімо, ЗСА залежали тільки від впливів „гігантських міських складників цілости", то тоді далеко інакше могло б виглядати американське життя.

У світі є уряди, які стараються захищати фармерські традиції життя. Наприклад, в Японії система здорової родинної фарми вважається основою японського громадського спокою і порядку. Швайцарія і Австрія виділяють великі суми грошей на спроби вирощування сої і соняшника на змеханізованих фармах. Правда, це коштовний проєкт, однак ці демократичні і економічно здорові країни вважають, що їхній досвід себе повністю оправдує. У світі є теж багато інших країн, де вкладаються великі суми грошей у спробу творити самостійні родинні фарми з метою підкріплювати ключевий елемент свого населення.

ВІСТІ З ОТТАВИ
Юлія Войчишин

Відблиски Чорнобиля

20-го квітня в мистецькій галереї Окружного муніципалітету Оттави Карлтону відбулося відкриття виставки „Відблиски Чорнобиля" (Chornobyl Flashbacks), що започаткувало тиждень відзначення Десятиріччя Чорнобиля в Оттаві. Під патронатом Конгресу Українців Канади і амбасади України ще в грудні 1995 року був створився Комітет чорнобильської річниці під проводом Юлії Войчишин, директора Канадського Фонду Дітям Чорнобиля на Оттаву. Від амбасади України до комітету увійшов перший секретар у справах культури й інформації Євген Поліщук, а від Відділу КУК — заступник голови Леся Гірняк. Членами комітету також стали референт шкільництва Христя Гобрович і станична Пласту пл. сен. Ліда Мігус. Канадське Товариство Приятелів України заступали Олег Кандиба, Володимир Катрушенко, Євген Степчук і Юрій Репнянський, а професіоналістів Борис Ґенгало, Тереса Лугова і Микола Туринський. Багато допоміг директор Оттавського бюра Конгресу Українців Канади Андрій Глуховецький. Всіми технічними справами, пов'язаними з виставкою, зайнявся Володимир Катрушенко. До участи були запрошені також білоруси і від них були представники: голова Білоруського чорнобильського фонду Йоанна Сурвілла та Александер Коваленко. До виставки вони додали рисунки білоруських дітей на тему Чорнобиля, які вони недавно привезли з Білорусі.

Художня і документальна виставка „Відблиски Чорнобиля" — це експонати Музею-галереї „4-ий бльок" з Харкова, перевіз якої з України до Канади завдячуємо старанням амбасади України в Оттаві. Назву музею „4-ий бльок" взято від реактора ч. 4, який вибухнув в Чорнобилі. Музей був створений з ініціятиви чорнобильців і в пам'ять тих, хто загинув, „хто, ризикуючи життям та здоров'ям, зробив усе можливе для ліквідації аварії", пояснюють у доданій летючці. Виставка складається з документальних фотографій, зроблених на тлі зруйнованого реактора в наступних тижнях після вибуху, деякі з білими плямами, слідами радіяції; з намальованих товаришами портретів ліквідаторів, з не по віку втомленими обличчями, на яких вже позначаються сліди недуги; та плаката і графіки з чорнобильською тематикою.

Віталій Шостя і Жанна Кравченко: „Ти ж людям розкажеш, як виростеш, сину".
(Світлив Орест Решітник).

Особливе враження залишають плякати своєю трагічною символікою. Мати Божа з Ісусом в протигазовій масці, що звертається до сина словами з Шевченка „Ти ж людям розкажеш, як виростеш, сину", або плякат з словами народної пісні

(Закінчення на стор. 3)

Раїса Руденко

ІНСТИТУТ НОВОЇ ЛАТИНІСТИКИ У ЛЬВОВІ

Група ентузіястів-науковців на чолі з кандидатом філологічних наук Мирославом Трохимуком у 1995 році заснувала при Львівській Богословській Академії Інститут нової латиністики. Мета інституту — пошук, дослідження, переклад, наукове опрацювання та підготова до публікації текстів з історії української культури, написаних латинською мовою.

Серед видань новоствореного Інституту нової латиністики є: академічне видання конституції Гетьманської держави 1710 року, відомої як Конституція Пилипа Орлика; подарункова версія видання конституції; монографічне дослідження про творчість П. Орлика доеміграційного періоду — 1642-1714 років. Сьогодні Інститут неолатиністики працює над укладенням латинсько-українського словника та підручників з латинської мови для студентів.

З директором інституту Мирославом Трохимуком я зустрілася в Києві, куди він прибув у пошуках спонзорів і хтось порадив йому звернутися до мене і спробувати пошукати меценатів через газету „Свобода". Народився М. Трохимук у Львові, закінчив відділ клясичної філології Львівського Університету, далі вивчав латинську та романські мови у Київському Університеті та Інституті суспільних наук. Захистив кандидатську дисертацію на тему „Антична література як основа гуманітарних курсів Києво-Могилянської Академії XVI-XVIII століть", у якій наголошено значення грекоримської літератури для розвитку української культури і науки того періоду. Автор багатьох перекладів з польської, німецької і латинської мов.

Він і заснував в Україні осередок неолатиністики. Його проєкт „Нова Україна у спільній Європі: відновлення історичної пам'яті — запорука існування демократичного суспільства" спрямований на відновлення культурної спадщини, „яка буде важливим чинником демонстрації європейської сутности української культури". Інститут потребує інформації про аналогічні дослідження в інших країнах для налагодження співпраці.

Як сказав М. Трохимук, щоб донести до нинішнього читача і зробити сприйнятними латиномовні українські твори XVI-XVIII століть, їх треба перевидати сучасною мовою. Українська молодь має вивчати свою культурну спадщину рідною, а не чужою мовою. „Видається мені, що нині, коли українське суспільство є хворим через брак у стосунках людей етичних регуляторів (авторитет, повага до активної особистости, до професіоналізму, до високої духовности, пріоритет родини, нації тощо), реанімувати нормальні стосунки можливо лише, піднісши загальний культурний рівень українців. Для цього я бачу один шлях, як мені видається, досить продуктивний: поєднати авторитет Церкви з авторитетом молодої генерації науковців, які повністю й беззастережно заангажовані національною ідеєю..." — пояснив М. Трохимук.

Для відродження української нації необхідно дослідити історію народу. Інститут з цією метою віднайшов чимало латиномовних творів XVI-XVIII століть, які відображують самобутні риси українства, бо Україна того часу була часткою і суб'єктом формування європейської цивілізації. Чужа мова була засобом зв'язку з рештою Европи. Отож в латиномовних українських творах збереглося те, що так старанно знищувала російська імперія, намагаючись витерти з пам'яті народу всі його здобутки. Інститут хоче відродити частково втрачені духові вартості.

Щоб відтворити картину розвитку культури України, інститут плянує укласти бібліографію статтей західноевропейської періодики, які містять огляд подій часів

(Закінчення на стор. 3)

Наталія Кібець

У ПАМ'ЯТЬ МЕРТВИХ І ЖИВИХ, І НЕНАРОДЖЕНИХ

(Чорнобильська катастрофа)

II

Перші 27 екіпажів гелікоптерів, що гасили реактор, швидко опинилися в лікарнях. Радіяція на висоті 110 метрів сягала 1,800 рентгенів. Гелікоптери не були забезпечені знизу свинцем, про що подумано значно пізніше, коли на реактор було скинуто сотні тонн піску. Людей, яких вивозили із затруєної зони поза межі Прип'яті (80 км від Прип'яті) приймало місцеве населення не завжди охоче, але „безпритульним" вертатися не було куди, про те ніхто не подумав і не подбав. У трагічному становищі опинилися свійські тварини, яких не можна було забирати з собою. У мертвому місті вони об'єднувалися в отари, череди стада. Безпритульні пси кидалися на радіоактивних котів, ставали дикими і навіть атакували людей. І не дивно, що смертність в Україні перевищує народжуваність.

Час минає. Багато інших проблем на порядку денному в Україні, а минула катастрофа продовжує робити свою роботу, бо результати її е зникли — вони існують і в повітрі, і в землі, і у воді, і будуть ще довго існувати. Прип'ятські люди не зовсім усвідомлюють стан загрози. Повертаються на свої старі місця. У зоні, де не повинно нікого бути, живе до 10-12 тисяч людей. У зоні, до якої можна переселюватися добровільно (рівень радіяції небагато перевищує тут дозволений) живе понад 700 тисяч населення. Ці люди хочуть померти „на своєму клаптику": розводять курей, свиней, корів, збирають картоплю, садовину, як колись, і ніяка сила їх вже звідти не вижене, аж до кінця їх життя. Ми вболіваємо і говоримо про Україну, а що з Білоруссю, Литвою, Латвією, Польщею, Скандинавією, а також із землею, яку ядерна хмара оповила шість разів?

Професор медичної фізики Каліфорнійського університету Джан Гофман передбачає, що протягом найближчих 70 років катастрофа на атомній електростанції в Чорнобилі приведе до одного мільйона захворювань на пістряк, тобто вмре півмільйона осіб, бо радіоактивний цезій просякає в людський організм через оточення і споживання харчів, які вирощуватимуться на цій землі. Не лише смерть від радіяції, але й дія радіяції впливає на генетичну систему цілих поколінь, з яким пов'язаний нормальний розвиток людей.

Хто компенсує українському народові цю заподіяну кривду? Ми, учасники цього великого горя, ніколи не зможемо позбутися свідомости, що кожночасно в Україні вмирає хтось з наших братів і сестер, будучи жертвою вибуху в Чорнобилі. Поруч кургану (могили), насипаного на чорнобильській землі жертвам татарського наїзду, виросла ще одна могила — найбільша в Україні, як пам'ятник тим, хто ще довгі роки буде гинути від чорнобильської катастрофи.

Чи може світ усвідомити вагу чергового злочину, підступного і немилосердного нашого ворога — Москви? Цей черговий геноцид, вчинений Москвою, йде кривавим шляхом попередніх злочинів нищення нашого народу у війні, примусовій колективізації і штучно створеним голодомором 30-их років, як і попередніх, в людських жертвах під час Другої світової війни, в черговому повоєнному голоді, переслідуванні та жорстокому придушенні опору.

Тому в цю річницю нехай пригадають собі ті, які не можуть, а дехто не хоче погодитися з тяжкою економічною ситуацією відродженої (після 74 років московського панування) України, а прагне відродити московський комунізм з його деспотично-терористичним урядуванням. Як забули, то хай згадають, де їхні батьки, брати і сестри, де їхні тлінні останки спочивають, де їхні рідні хати, з яких рідна мати на Сибір виряджала, благословлюючи і просячи не забувати про свій рід, а в кращому випадку на Донбас проводжала, куди йшли під чужим ім'ям і прізвищем, остерігаючись переслідування московсько-комуністичної влади.

50-та сесія Генеральної Асамблеї ООН на пропозицію української делегації проголосила 26-те квітня 1996 року Міжнародним Днем Чорнобиля. Сесія прийняла також резолюцію про посилення міжнародної кооперації та координації у проведенні дій, направлених на вивчення, ліквідацію і зведення до мінімуму наслідків найбільшої екологічної трагедії в світі, що сталося на Чорнобильській АЕС в Україні. Треба сподіватися, що Господь милосердний зглянеться на страждання українського народу, що Уряд і населення України енергійніше візьмуться за екологію своєї землі, рятуючи майбутнє покоління і завжди пам'ятатимуть про недавно минуле. Це стосується й інших країн, де є і працюють ядерні реактори. При розумному використовуванні їх наша планета не сміє зникнути, не сміє загинути й життя на ній.

Інститут...

(Закінчення зі стор. 2)

Хмельниччини та Гетьманщини. Засновує серію публікацій невідомих раніше, або недоступних, „чужомовних джерел з історії культури України". Підготовлятиме передмови про значення конкретних пам'яток культурного процесу. Пріоритетним напрямком Інституту новолатиністичних студій є укладення латинсько-українського словника на рівні сучасних вимог, з урахуванням новітніх технологій лексикографічної праці.

Добре усвідомлюючи, яка величезна праця перед ним і його колеґами, Трохимук все ж вірить, що не відступиться від неї: „Нехай би хоч наші діти читали усе це посвоєму".

Без сумніву, серйозна перекладацька, організаційна і наукова праця потребує капіталовкладень. На самому ентузіязмі багато не зробиш.

Отож наші меценати мають нагоду підтримати справді важливу справу. Бажаючі співпрацювати, або підтримати метеріяльно чи морально, можуть звернутися на адресу: Україна, 290008, м. Львів, вул. Клепарівська 31, Львівська Богословська Академія, Інститут неолатиністики. Телефони: (0322) 333-127; (0322) 422-597.

Відблиски...

(Закінчення зі стор. 2)

„Ой, чий то кінь стоїть?", а в коня вісім ніг, чи трагічний своєю очевидністю грубий дерев'яний хрест з випаленою датою вибуху, гроном калини та перев'язаний старовинним вишитим полотняним рушником.

Ведуча вечором Ірена Белл привітала присутніх та попросила першого секретаря амбасади Євгена Поліщука розказати про вибух в Чорнобилі 26-го квітня 1986 року. Є. Поліщук розказав коротко про історію Чорнобильської АЕС, що привів до вибуху невдалий експеримент та що було зроблено для спинення радіяції. Він також наголосив, що наслідки цього вибуху ще не досліджені, бо радіоактивні матеріяли Чорнобиля перевищують силу радіяції двох атомних бомб, що їх кинули на Гірошіму і Нагасакі. Десять років після вибуху науковці ще досліджують наслідки його. Траба сподіватися, сказав Є. Поліщук, що світ застановиться не тільки над тим, як використовувати технологію, а також, за яку ціну і що ми залишимо майбутнім поколінням.

Заступниця посадника міста Оттави Джовн Вонґ прочитала проклямацію, якою посадник міста Оттави Джаклін Голцман проголошувала день 26-го квітня 1996 року Chornobyl Nuclear Reactor — Accident Day of Commemoration.

Амбасадор України Володимир Фуркало у своєму слові звернув увагу на трагічні наслідки чорнобильської катастрофи: „Сьогодні Чорнобиль не тільки географічна назва малого містечка на Поліссі в Україні. Це слово увійшло у всі мови світу, як пригадка і перестрога та заклик до поєднання зусиль у широкій міжнародній взаємодії в боротьбі за збереження людства", — сказав він. Амбасадор подав до відома величезні фонди, що їх видає Україна на усунення наслідків Чорнобиля. В бюджеті на 1996 рік на Чорнобиль призначено 600 млн. американських долярів. Рішення президента Кучми замкнути ЧАЕС до 2000 року підтримує весь світ, але треба також і конкретної допомоги. Меморандум порозуміння, який підписала Україна з країнами „великої сімки" в грудні минулого року, та постійну підтримку Канади українські офіційні чинники високо цінять і надіються на дальшу співпрацю з Канадою та іншими країнами.

Ірена Белл пояснила про виставку, наголошуючи її документальне значення, що нагадує світові про трагедію, яка триває. Мотто „Пам'ятай Чорнобиль", яке вибрав комітет для тижня відзначення 10-ої річниці Чорнобиля в Оттаві, особливо влучно характеризує цю виставку і завдання, яке вона виконує. Виставка тривала від 20-го до 27-го квітня.

Філядельфійська Округа УНС відбула Загальні Збори

Філядельфія, (с.г.) — Тут у неділю, 3-го березня в залі ЗУАДК відбулися 58-мі річні Загальні збори Філядельфійської Округи, яка об'єднує 29 відділів, що нараховують понад 4000 членів.

Наради відкрив голова Округи Степан Гавриш, який привітав чисельно зібраних представників відділових управ, а головно предсідника УНСоюзу мґр Уляну Дячук і почесного члена Головного Уряду д-ра Богдана Гнатюка. Контролер Василь Пастушок виправдав свою відсутність. Також привітав присутнього на залі головного радного Української Народної Помочі Лева Галаса.

Відмовлено молитву, вшановано померлих членів Округи, а головно секретаря 231 Відділу св. п. Петра Пітнера, обрано президію нарад, яку очолив д-р Богдан Гнатюк, а на секретаря мґра Івана Скочиляса. До Номінаційної комісії обрано, інж. Івана Скіру, Миколу Пришляка і Теодора Дуду.

Подякувавши за довір'я в імені обраної президії, д-р Б. Гнатюк привітав присутніх союзовців і згідно з порядком парад приступлено до звітів членів Управи. Першим про загальну працю Округи звітував голова С. Гавриш. За його словами Округа перший раз за 32 роки його головства не здобула найбільшого числа нових членів між всіма Округами Союзу. Чемпіонство здобула Торонтонська Округа, але там вони мають професійних організаторів, а між ними є Боб Кук. Все ж таки Округа зайняла друге місце придбавши 109 нових членів забезпечених на суму, 1,078,000 дол. За ту віддану працю він висловив поіменну подяку тим союзовцям, що придбали нових членів. У дальшому голова інформував про це, що більшість членів Управи є активно заанґажовані у праці суспільно-громадських установ філядельфійської метрополії. Також згадав, що 4-ох членів Управи, як члени Чоловічого Хору „Прометей" (Б. Одежинський, М. Пришляк, О. Пришляк і С. Гавриш) були учасниками відвідин України з нагоди 4-ої річниці незалежности. Була згадка про відбуті в жовтні осін-ні організаційні наради із Балтиморською Округою, під час яких доповідачем був касир УНСоюзу Олександер Благітка. На закінчення голова висловив щиросердечну пояку всім урядовцям відділів Округи за дружню співпрацю у всіх ділянках діяльности.

Секретар Округи М. Пришляк інформував, що у звітовому часі відбуто 6 засідань членів Управи для обговорення союзових справ, а головно про акцію організування нових членів. Касир Округи Василь Євтушенко інформував про виплату „шерів" відділам щеровцям, у зв'язку із продажею Дому Округи. Після запитів до звітодавців голова Контрольної комісії мґр І. Скочиляс поставив внесок на уділення абсулюторії членам уступаючої Управи. Відтак на внесок члена Номінаційної комісії М. Пришляка одноголосно вибрано Управу в такому складі: д-р Б. Гнатюк — почесний голова, С. Гавриш — голова, інж. Іван Скіра, Петро Щерба і Федір Петрик — заступники голови, Микола Пришляк — секретар, В. Євтушенко — касир, інж. Михайло Нич — референт зв'язків, Дмитро Федорійчук — організаційний референт. Василь Пастушок — член Екзекутиви, як контролер УНСоюзу. Члени ширшої Управи: д-р Іван Скальчук, мґр Володимир Яців, Дозя Пастушок, Люба Шеремета, Христина Сеник, Олександра Мисак, Михайло Ковальчин, Степан Шилкевич, Іван Бойчук, д-р Іван Куйдич, Богдан Одежинський, Михайло Луців, Іван Васюрко, Юрій Будерацький і Олександер Пришляк. Контрольну комісію очолив мґр І. Скочиляс, а членами обрано Михайла Мартиненка і Т. Дуду.

До слова була запрошена мґр Уляна Дячук, голова УНСоюзу, яка на вступі висловила подяку членам Управи за організаційні успіхи придбавши 109 нових членів у звітовому часі, забезпечених на 1.078.000 дол. При то-му згадала секретарів, які мали придбаних 10 й більше нових членів. Після цього присутні союзовці почули доповідь про многогранну працю цілости УНСоюзу. Говорено про організаційну ділянку, фінансові справи, нову систему Союзівки де вже є частинний успіх, заторкнено справу продажі будинку УНСоюзу і купно іншого приміщення, а також справу неактивних Відділів. Звернено увагу на вік секретарів і тим самим був апель відмолодження відділових Управ, а головно секретарів. Слід згадати, що голова об'єктивно присвятила багато часу інформуючи про пророблені заходи злуки братських Союзів з УНСоюзом, а саме Українського Братського Союзу і Української Народної Помічі.

С. Гавриш.

Після доповіді голови УНСоюзу було багато запитів, на які одержали вичерпні відповіді. Відтак головний радний УНПомочі Лев Галас привітав зібраних союзовців, подякував мґр У. Дячук за інформації злуки, а новообраній Управі Округи побажав успішної праці.

Перед закінченням нарад, переобраний голова Округи С. Гавриш в імені обраної Управи висловив подяку за довіря і подав плян праці на біжучий рік: докласти всіх зусиль для виконання квоти придбання нових членів, по можності відбути Союзовий День, брати активну участь для спонтанного відзначення 5-ої річниці Незалежної України.

Наради закінчено подякою за участь, а відтак всіх запрошено до перекуски.

ПОДІЇ

ЛІТНІ ТАБОРИ БАНДУРИСТІВ

Емлентон, Па. — Українська Капеля Бандуристів оголошує літні табори бандуристів. Табір „Кобзарська Січ" проходитиме від 4-го до 18-го серпня на українській православній оселі Всіх Святих в Емлентоні, Па. (керівник — Юліян Китастий), табір бандуристів „Україна" — від 21-го липня до 3-го серпня в Country Club „Україна", Лондон, Онтаріо, Канада (керівник — Віктор Мішалов). За інформаціями слід телефонувати: відносно табору „Кобзарська Січ" до Анатолія Мурги (313) 935-0305, щодо табору „Україна" до Миколи Шідовки (416) 633-4196.

ВИСТАВКА КАРТИН С. БАРАБАХА В УІА

Ню Йорк. — Тут від 4-го до 9-го травня в Українському Інституті Америки, 2 схід 79-та вул. в Ню Йорку, проходитиме виставка картин українського графіка Северина Барабаха. Виставка діятиме у суботу і неділю від год. 12-ої до 6-ої год. вечора, від понеділка до четверга від 2-ої до 6-ої год. вечора. Відкриття виставки — 4-го травня від 4-ої до 6-ої год. вечора. Те-лефон для інформацій (212) 772-8489.

У НЕДІЛЮ, 5-ГО ТРАВНЯ, спікер Палати Репрезентантів Нют Ґінґріч і його вірний заступник конґресмен Ричард Армі з Тексасу дали гостру відсіч закидам сенатора з Ню Йорку Алфонса Д'Амато щодо їхньої політики у Палаті Репрезентантів. Минулої п'ятниці, 3-го травня, сенатор А. Д'Амато нарікав, що спілкування сенатора Роберта Дола з Н. Ґінґрічем не є дуже корисним для кандидата на президента від Республіканської партії. На їхню думку це тільки особисті політичні амбіції сенатора А. Д'Амато могли спонукати його зробити подібні завваження. Одначе аналітики уважають, що ці внутрішні непорозуміння в Республіканській партії є куди більше шкідливими для Р. Дола, як спілкування з Н. Ґінґрічем.

ОСТАННІ ОПИТУВАННЯ в Росії стосувалися майбутніх президентських виборів і мали своєю метою виявити, за кого громадяни країни проголосували б, якби вибори відбулися вже тепер, у найближчу неділю. Отже, голоси розділилися б таким чином: за лідера комуністів Ґ. Зюґанова — 24 відсотки, за голову Ліберально-демократичної партії В. Жириновського — 11, за Б. Єльцина — 11, за економіста Ґ. Явлінського — 8 відсотків. Російські експерти роблять висновок, що у другій турі Ґ. Зюґанову буде протистояти або В. Жириновський, або Ґ. Явлінський, або Б. Єльцин, але швидше за все — таки Б. Єльцин. У соціологічному листку було ще й таке запитання: яккщо у другу туру вийдуть Ґ. Зюганов і Б. Єльцин,то за кого голосуватимете у цьому випадку? Понад 39 відсотків опитаних відповіли, що проголосують за Ґ. Зюґанова, і лише 27 відсотків — за Б. Єльцина. Це ще одне свідчення, що російська суспільна свідомість інтенсивно зсувається вліво, роблячи можливою реставрацію совєтських порядків і комуністичних догм.

В Білорусі...

(Закінчення зі стор. 1)

української амбасади в Білорусі 30-го квітня повідомив, що приступив до консульського захисту українських громадян, затриманих у Мінську. Зі встановленням їхніх імен виникли складнощі, оскільки громадяни України затримані різними відділами міліції. Крім того, вони відмовилися розмовляти російською мовою, а перекладачів на місці не було. Консульському відділові вдалося звільнити Наталку Чангулі. З'ясовуються обставини затримання народного депутата України, члена УНА–УНСО Юрія Тими, якого пізніше все ж відпустили.

Лідер Народного Руху України Вячеслав Чорновіл вважає, що дії членів УНА на вічу в Мінську ускомпромітували всіх українців як „ненаситних революціонерів". За його словами, націонал-демократи проти того, щоб українців звинувачували в „експерті революції". Представників України ніхто туди не запрошував, а кілька членів УНА поїхали в Мінськ з власного бажання. Водночас, зазначив В. Чорновіл, праві сили України підтримують білорусів у їх прагненні ідеологічно боротися з прокомуністичними силами.

Згідно з останнім повідомленням, членів УНА–УНСО засуджено до 30 діб ув'язнення. Перебуваючи у мінській тюрмі, вони оголосили голодівку протесту проти свавілля білоруських властей, які засудили їх за „участь у масових безпорядках".

Щодо депутата Юрія Тими, то він знову виявився замішаним у неприємному інциденті, що стався 1-го травня під час віча „Народний Рух України — за конституцію, проти комунізму". Український Медія-Клюб висловив протест проти недостойної поведінки Ю. Тими, який розбив обличчя кореспондентові агенства „Рух-Прес" і газети „Час–Тайм" Тарасові Шамайді. Національний Прес-Клюб України закликав Верховну Раду і Генеральну прокуратуру позбавити Ю. Тиму депутатських уповноважень і покарати за хуліганство.

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що 30-го березня 1996 р., проживши 73 роки упокоївся в Бозі в Тусон, Арізона наш невіджалований МУЖ, БРАТ і БАТЬКО

СЛ. П.

СЕМЕН БОРИСЮК

уродженець Городка Волинського. Покійний був довший час скарбником Українсько-Американського Товариства в Тусон. Похований на East Lawn Palms Cemetery.

Горем прибиті:
дружина — THEA з дому HACKELBEC
доньки — ОЛЬГА з мужем ДЖАНОМ і внуками КАРІНОЮ і КЛЯЙТОНОМ
— КАРОЛІНА
сестри і брати в Україні:
— АГРИПІНА, АННА, МАРІЯ, НАДЯ,
— АНДРІЙ, СТЕПАН і ЮРІЙ

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 20-го квітня 1996 р., проживши 97 років, відійшла на вічний спочинок незабутня МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

ЛІДІЯ АПОЛЛОНІВНА ШИЛО
з дому КОЗЛОВСЬКА

родом із Ананьїва, Україна, вдова по сотникові Армії УНР Олексієві Шило.

ПОХОРОНЕНА 24-го квітня 1996 р. в Міннеаполісі, Мінн.

В глибокому смутку:
донька — РАЇСА ДАНИЛЮК
внучка — РОКСАНА

Творча молодь України

20—21-го березня 1996 року в Норт Порті, подібно як і в цілій американській діяспорі, відбулося щось дійсно нове й цікаве, можна сказати — небувале й несподіване: коротке, блискавичне турне діючої молоді України. Досі до нас приїжджали тільки мистці — виконавці та доповідачі старшого віку. Вперше ми мали нагоду послухати, що думає і що робить патріотична молодь України. На чолі групи з дев'яти юнаків (віком від 20 до 26 літ) стояв їхній „сеньйор" 26-літній Олесь Доній, ветеран студентського голодування 1990 року, тепер депутат Міської ради Києва. Символічно охрещені „молодим вином", юнаки репрезентували нову зміну, що гартується в еліту України. Зродилося нове поняття „політологія", що означає науку про політику й державні справи. Сюди належать майбутні політики, журналісти, дипломати — верстви, яких досі в Україні не було. Ці юнаки виглядають ще молодше свох літ, а проте, вони сміливі, амбітні й далекосяжні. Завданням їхньої мандрівки в Америку було ознайомити діяспору зі своїми діями і плянами — і отримати ідейну та всяку іншу підтримку. Турне було блискавичне, виснажуюче й часом непосильне, але молодість поборює всі перешкоди. Старше покоління еміґрантів взяло їх у свої обійми і старалося обіграти й приголубити. Виявилося, що „молоде вино" не п'є вина, щоб не пошкодити у виступах і виставах. Олесь Доній — безсумнівно молода зоря України, досвідчений, зрівноважений, логічний і впевнений, харизматичний, з чудовою усмішкою, що прикрашає його фотографії в пресі. Він перевів політологічний семінар у Києві, в жовтні 1995 року, а потім і в інших містах України. Зі славного, не такого далекого минулого, Олесь Доній укомплектував альбом „Студентська революція на ґраніті". Та революція справді багато значила в створенні незалежної України. Тепер молоді ентузіясти напружено борються за зміцнення її. У своїй доповіді про сучасний стан в Україні Олесь До-ній ствердив, що найбіль-ше протиріч в Україні є не поміж реґіонами, а між поколіннями. Старші не можуть духовно відірватися від московського рабства, але молодь все більше виступає в аванґарді вільної Ураїни. Свою доповідь О. Доній закінчив віршем Покальчука: „Займеться від нас всеукраїнська ватра". Дай Боже!

Максим Розумний, голова Асоціяції „500", наголошував ролю рідної мови в родині, а через родину — в державі. „Наші діти будуть україномовні, а внуки ще кращі", — проголосив він. Аспірант Інституту філософії, він прозу вважає вищою від поезії, але останньої теж не цурається. Краще б йому перейти на прозу, бо вміщені в „Молодому вині" його поезії викликають думку, що це — автопародії, створені для сміху або насмішки з довірливих читачів. У вірші „Маніфест" Розумний пише: „І проминуть нас вороги і молодиці", а в іншім місці — „У кожного троянця нема на пиці глянцю". Один вірш названо „Вічний революціонер", а в нім такі рядки „На веселому світанні буду півень не останній". Ну що ж це таке?! Автор Розумний, але й серед читачів є розумні, що знають про такі вибрикаси. У своїй промові М. Розумний обійшов поезію, говорив туманно і втомлено, як то трапляється з промовцями, що надіючись на свою швидку думку, не роблять конспекту. Він розчаровано нарікав на девальвацію понять і символів: „Україна ніби є, але її ніби нема". Чудово рятує ситуацію маленьке слово „ніби"! Проте, закінчив промову добрим акордом: „В Америці жити добре, але в Україні цікаво. Ми вибираємо друге". І треба сказати, за це ми любимо цю творчу молодь. Сергій Жадан, поет із добрими задатками, але незрозуміло зарозумілий, замість доповіді прочитав кілька своїх віршів — на жаль, не той вірш, що справді має хист і зміст — його заключний вірш у збірці „Цитатник". Від імени молодих прозаїків доповідав письменник і журналіст із Ніжина, Андрій Кокотюха. Андрій — права рука Осипа Зінкевича, один із редакторів і упорядників, „міністер фінансів" „Смолоскипу". Щойно вийшла його сенсаційна книжка „Шлюбні ігрища жаб" 5-тисячним накладом. Кокотюха — найменш ідеалістичний, найбільш матеріялістичний речник цієї групи, що поставив собі завдання — побити конкуренцію російських та іншомовних детективок і кримінальок, — як каже автор, „дати читачеві те, що він хоче". Що робити, коли незріла молодь хоче грошей, розпусти, наркотиків — і чтива, що діє, як наркотики! Чи це потрібно для виховання нового українського покоління? Нездорово збуджуюча назва книжки про шлюбні (й нешлюбні) ігрища жаб рекламує розповіді про страшні безглузді вбивства в погоні за наживою, без розду-мів, без каяття, без мук сумління, за законом „або ти, або тебе". Ідеал „тридцятилітніх хлопців " — „здобути півмільйона (долярів Г.Ч.) без диплома про вищу освіту". Може авторові шкода, що він уже здобув вищу освіту (а півмільйона — також, тільки, на жаль, не долярів, а купонів...)? Ні, талановитий розповіднику, не туди прямує ваше вправне перо. Не чтиво для морально звихнених, а ідейні, добрі твори потрібні для України... Було багато запитань, на які молодь охоче і просторо відповідала. У „Свободі" ч. 52 приятель і однодумець цієї групи, С. Миронюк, зауважив, що непорозуміння між старшою віком авдиторією і молодими акторами не виникло. Це стосується не тільки акторів, що виставили „Арабески", а й цілої творчої молоді. Як уже говорили про виставу, що її скомпонувала й провадила харківська студентка Світлана Олешко, то між змістом і виконанням є велика розбіжність. Конґломерат із творів Симоненка, Хвильового й Сковороди хемічно не сполучився. Від початку до кінця це було борсання лебедя, риби й рака, запряжених в державну колісницю. Важко знайти спільне в трьох велетнів, крім хіба — своєрідної в кожного любови до України. „Що робити?" лишилось без відповіді, бо колінопреклонна молитва в наші часи держави не врятує. Але техніка вистави — подиву гідна. Вона новаторська без ексцесів. Скоординованість мови й рухів працює, як найкращої марки годиник. Без суфлера — і без великої кількости проб — актори Вадим Коробка, Дмитро Туркевич, Михайло Озеров і Наталя Цимбал ані на слові не запнувшись виконували свої репліки в „перпетум мобіле" складних комбінацій рухів і пірамід. І це молодий харківський театр, що не має ні фінансової бази, ні навіть приміщення... Грає часом десь на сходах, під відкритим небом.

Авдиторія не критикувала, тепло приймала всі їхні слова і гру. Шкода, що молоді „півники" за-надто хизуються своєю молодістю (а сказав же сам М. Розумний: „Покищо ми молоді, але молодість минає". (Так, минає. Головне не те, якою ця молодь є до 30 літ, а якою буде по тридцятці, бо ми її так потребуємо! Тому гостинних емеритів трохи вражало неуважне ставлення до нашого життя, до наших проблем і переживань за долю України. Розум і допомога Україні потрібні від людей кожного віку, бо ж недарма в урядах поважне місце належить старшим.

Ганна Черінь

Шевченківське свято в Сан Франсіско

Ансамбль бандуристів (зліва): О. Герасименко-Олійник, А. Кухарець, Т. Цимбал, О. Дроф'як, Л. Сусід, С.Гнатик та Ай. Болдінжер.

В неділю, 17-го березня 1996 року українці, які проживають в північній Каліфорнії, вшанували нашого безсмертного поета-генія Тараса Шевченка святочним концертом.

Вступне слово виголосив інженер Богдан Сторожук, який влучно пригадав присутнім, що у Шевченка є дата народження але дати смерти немає, бо його слово є вічне. При кінці змістовної доповіді прелеґент сказав, що Шевченко служив Україні усе своє життя і дальше служить їй ще й сьогодні.

Другою точкою програми був виступ Реґіни Лопати, учительки української школи при православній церкві Св. Михаїла в Сан Франсіско. Вона відіграла пару фортепіянових композицій Роберта Шумана і продеклямувала поему Тараса Шевченка.

Опісля виступив новостворений ансамбль бандуристів північної Каліфорнії під керівництвом Олі Герасименко-Олійник. В складі ансамблю виступили Айван Балдінжер (місто Сонома), Софія Гнатюк (Сакраменто), Леся Сусід, Таня Цимбал (з міста Модесто), Оля Дроф'як та Анна Кухарець (з міста Ранчо Кордова). Вони відспівали українську народну пісню „Тихо над річкою", на слова Т. Шевченка „Зоре моя вечірняя" у супроводі бандур та відіграли пару інструментальних народних танків.

Після короткої перерви виступила знана бандуристка Оля Герасименко-Олійник з інструментальною та вокальною точками. Після неї була деклямація Марії Скипакевич, яка вдало виголосила поему „Іржавець" Т. Шевченка.

В програмі також виступила львівська оперна співачка Іванна Таратула, яка недавно замешкала в Сан Франсіско. Вона володіє приємним і сильним меццо-сопраном і має великий досвід виступів на сценах Европи. Публіка мала нагоду почути дві пісні на слова Т. Шевченка — „Така її доля" та „Уто-птала стежечку" — на музику Я. Степового під фортепіянний акомпаньямент Олі Г. Олійник.

Останньою точкою програми був виступ недавно прибулого до Сакраменто Петра Ващика, який тепер організує українську програму в місті Сакраменто на телебаченні (cable channel 18 і 20). Він виступив у автентичному козацькому одязі і продеклямував поему Т. Шевченка з надзвичайно природним виразом, приграваючи собі на сопілці.

На закінчення солісти на сцені та публіка відспівали „Заповіт" Т. Шевченка та славень „Ще не вмерла Україна".

Хоч публіки було небагато (в попередні дні відбувалися виступи хору ім. Г. Верьовки), все ж святкування річниці дня народження нашого великого поета в Сан Франсіско пройшло врочисто і святочно.

Очевидець

„Проєкт Василя Барвінського"

Десять років тому тріо музик, в тому числі органіст-піяніст Міхаель Грілль (Мюнхен), піяністка-вчителька Марта Шлемкевич-Савицька та музикознавець Роман Савицький, мол. (Кренфорд , Н. Дж.), постановили достойно відзначити 100-ліття з року народження визначного й заслуженого львівського композитора, піяніста й педагога Василя Барвінського (1888-1963), якого знають в Европі теж за підписом Wassyl Barwinskyj (В.Б.).

Василь Барвінський у 1910 році саме коли творив недавно віднайдену Сонату для ф-но.

Після успішного інтерв'ю із членами „Проєкту Барвінського" наші часописи „Свобода" та „The Ukrainian Weekly" уможливили ширший розголос наших плянів та задумів. Доволі успішна громадська збірка фондів перевела в життя слідуюче:

1) Врочистий концерт в Українському Інституті Америки у Ню Йорку точно в 100-ліття з дня народження В.Б., тобто 20-го лютого 1988 року. Тоді прозвучали фундаментальні твори В.Б. для фортепіяну, як надто рідко виконувана „Українська сюїта" та світова прем'єра новвіднайденої Фортепіянової сонати (1909-11).

2) Звукозаписи „Української сюїти" та Сонати у престижевій фірмі RCA (Ню Йорк, лютий 1988 р.).

3) Серія передач у радіо „Ню Йорк Таймсу" (WQXR) з участю Роберта Шермана, критика „Н.Й. Таймсу" та екзекутивного продюсера того ж радіо.

Низка перешкод припізнила появу звукозаписів „Української сюїти та Сонати В.Б. Тепер випродукувано стерео-касети із німецькими написами для продажу в Німеччині та Австрії, але будуть теж випуски із українським та, окремо, англійським шрифтом. Плянуються остаточний компактний диск та пропам'ятна книжечка в усіх трьох мова, тексти до якої підготовані за допомогою патріярха музикознавців д-ра Василя Витвицького, колишнього близького співробітника В. Барвінського.

Слід зазначити, що у 1985-95 роках члени „Проєкту" вможливили рівнож:

- Кількачастинну, ілюстровану наукову статтю п.з. „Інтернаціональні аспекти В. Барвінського" (мова англійська), що появилась у тижневику „The Ukrainian Weekly".
- Гасло про ВБ у американській енциклопдії п.з. „Thompson's International Encyclopedia of Music and Musicians" (10-те та 11-те вид. за ред. Бруса Богла, Ню Йорк-Лондон).
- Ряд транскрипцій із творів В.Б, для органу та, окремо, для хору (із чого виконано звукозаписи, згодом радіопередачі, з участю німецького хору в Мюнхені).
- Відкриття (1993) Фортепіянового концерту ф-моль та інших музичних творів В.Б., які досі вважались втраченими. Повернення тих творів Україні.
- Впорядкування більшої частини творчої спадщини В.Б., як ноти, звукозаписи, писання, світлини, відеозаписи тощо.
- Діяльність в ролі консультантів відносно музики та писань В.Б.

Залежно від наявности фондів, „Проєкт Барвінського" міг би теж здійснити:

- Монографічну бібліографію та дискографію В.Б., та подбати про її друк (набір на комп'ютері).
- Більшу статтю про В.Б. в почитному німецькому часописі „Die Zeit".
- Наступні звукозаписи творів В.Б./або/ і перевидання давніших.
- Збірник спогадів сучасників В.Б. (підготовлений музикознавцем д-р Стефанією Павлишин, Львів).

(За "Проєкт В. Барвінського)

Роман Савицький, мол.

Допомога дітям-сиротам в Україні поширюється

Джерзі Сити, Н. Дж. — Про акцію допомоги дітям-сиротам в Україні, яку веде з таким відданням Марія Йовик, писали ми вже не один раз в нашому щоденнику. А ось саме недавно доказом зрозуміння для цієї акції було збирання майже 10,000 долярів зі сумної нагоди відходу у вічність Зіни Раковської, яка віддала опіці над сиротами цілі своє серце та увагу. Не одна сирітська доля усміхнеться тепер із-за того приводу. Але про Фонд Допомоги Сиротам в Україні та про радість як дітей, так їх опікунів, пише широко преса України, а всі ці описи незвичайно зворушливі та доказують наявно яка ця акція важлива і на потребу та як мало треба, щоб допомагати матеріяльно тим найбіднішим, що не лише не мають засобів до життя, але також не мають найважливішого морального добра — власних батьків.

Багато місця описам зустрічей з дітьми-сиротами посвячують сторінки „Жіночої Громади" під назвою „Берегиня", бо саме Жіноча Громада під проводом Марії Драч тісно співпрацює із Фондом Допомоги Сиротам, вишукуючи найбільше потребуючих, відвідуючи їх та совісно доставляючи їм місячну допомогу у висоті 15 дол.

Не менше зворушливо звітує про успіхи фонду та йому відданих жінок „Нове Життя", газета Броварських міської і районної рад народних депутатів тому, що саме там багато адоптованих сиріт і їх відвідала голова Фонду Марія Йовик, як також відвідують члени Жіночої Громади з Києва Наталя Кисленко і Рая Гоц, які приділяють сиротам допомогу.

Про конкретні докази успішної допомоги сиротам пише обширно в газеті „Галичина" Уляна Скальська, член Президії обласного відділу Жіночої Громади, включно із розповіддю про успішне лікування, п'ятирічного Михася в ЗСА, якому Фонд оплатив подорож і все потрібне для складної операції ока, яку перевів відомий широко український лікар очних недуг д-р Василь Селезінка. Із репортажу довідуємося також, що деякі із українців в ЗСА, що через Фонд „адоптували" сиріт в Україні відвідують їх на місці, а описи тих зустрічей так зворушливі, що мусять кожного переконати у доцільність цієї акції, яка завдяки завсятості М. Йовик і членів Жіночої Громади поширюється щораз більше.

Наглядним доказом того є нові адоптації сиріт в пам'ять З. Раковської. Її безпосередня поміч у Фонді перервалася, але ще довго не закінчилася забезпеченням прожитку десятків дітей-сиріт.

О. К.

Київський...

(Закінчення зі стор. 1)

з'ясували, що Шемарулін взяв великий кредит у банку і, свідчили підсудні, погрозили боржникові розправою, якщо не дасть частину грошей. Грошей вони вимагали неодноразово і на власні потреби. Тоді Шемарулін найняв кількох охоронців: двох студентів Київського Університету Андрія Виговського і Павла Попенка, безробітного Сергія Давиденка, курсанта Олексія Ломакіна, братів Віктора і Олександра Гралюків, з яких останній — лейтенант СБУ. Охоронці зібралися на нараду і вирішили вбити ракететерів Глазмана і Дашевського.

На домовлену зустріч ті з'явилися не двох, а вчотирьох. Охоронники запанікували, не хотіли вбивати ще й інших. Тоді Шемарулін та Виговський пообіцяли заплатити вдвічі більше. Врешті вбили таки перших двох, а інших помилували. Підсудні сподівалися, що за вбивство „ракетерів" не повинно бути великої кари, але закон карає будь-яке вбивство.